

Тарихъ кІэнүм фэсакъыхээ

(Икіех).

Советскэ Союзым и Лыхъуужъе Хъ. Андирхуаум имемориальнэ музей икъутамэу щит музеир 2000-рэ ильэсүм имээсае Хъакурынэхъабэ къышыззуахыгъ. Джашкъышыублагъе гъецкэлжын һофшэнхэр аш рапшылагъехэп.

Мы һофгъом изэшохынкэ унашю зэрштагъэр, республикэм къэралыгъо гъэпсыкэ зилэр ильэси 100 зышыхъурэм ехъулэу ар зерагъецкэлжыщыр Къумпыл Мурат къылотагь. Адыгэ Республиком икъэралыгъо программэ «Культурэм, искуствэм, художественне гъесэнгъэм зягъэушомбгъугъэнэр» зыфиорэм диштэу мы һофгъом изэшохын пае республике бюджетым сомэ миллиони

8,1-м ехъу, чыпілэ бюджетым сомэ мин 430,8-рэ къахагъэкыгъ. Подряднэ организациеу агъэнэфагъэр гъецкэлжын һофшэнхэм афежъагь. Йоныгъом и 1-м нэс ахэр аухынэу рапхъухъе.

Инженер коммуникациехэр, шъханыгъупчэхэр, пчъехэр, джехашхэр, унашхъэр зэрэштэу зэблахъун ямурад. Джашфэдэу псөольшхэм унэ гупэри агъецкэлжыщт. Я 20-рэ ллэшгъум иублэгу зерагъэпсыгъэм ехъульэу аш тэллээр илэр къызэтгэнэгъенным псөольшхэр фэсакъынхэ фае.

Урысыеем щыпсэурэ ллэпкъхэм якультурэм кэн и Ильэс, Адыгэим къэралыгъо гъэпсыкэ зилэр ильэси 100 зышыхъурэм мыш фэдэ һофшэнхэм мэхънэшо зерялэр Адыгэим и Лышхъэ къыхигъэштыгъ.

1922-рэ ильэсүм тагъэгъазэм и 7 — 10-м Адыгэ автоном хэкум и Советхэм ялэрэ зэфэси, 1917-рэ ильэсүм ишышхъэу Шынзэ шъольыррэ хы Шуцэ һушъомрэ ашыпсэухэрэм язэфэси мыш зэрэшыкъуагъэхэр, Хъахъурэтэ Шыхъанчэрье аш тхъаметагъор зэрэшызэрихъагъэр республикэм ипащэ къыхигъэштыгъ.

«Тиблэкъыгъэ дгъэлэллэн, тарихъ, культурэ кён байхэм якъеухъумэнкэ ишыкэлгэ амалхэр Адыгэим щызетханх фае. Республиком икъалехэм ямызакъо, икъуаджэхэм яинфраструктурэ якултурэрэ джырэ шапхъэхэм адиштэнхэм тишиыпкъэу тидэлэжъэшт», — къы-**иуагь Къумпыл Мурат.**

УФ-м и Президент и Полномочнэ лыкъоу ЮФО-м щылэ Владимир Устиновым республикэм и Лышхъэ пшъерьиль къыфишыгъ музеим игъецкэлжынкэ ишыкэлгэ амалхэр ллэшгъум иублэгъу агъэпсыгъе унэм къыщиззуахыгъе музеим экспонат миным ехъу чиэль.

АР-м и Парламент

Тхъаматэм игуадзэ агъэнэфагъ

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм я XI-рэ зэхэсигъоу илагъэр, зэрэхабзэу, аш и Тхъаматэу Владимир Нарожнэм зерищагь. АР-м и министрэхэм я Кабинет хэтхэр, федеральнэ ыкыи шъольыр къулыкъухэм япащхэр һофтхъабзэм хэлэжъагъэх.

Пстэумэ апэу Парламентым и Тхъаматэ игуадзэ ыкыи мэкъумэш политикэмкэ, мыльку ыкыи чыгу зэфыщтыкэхэмкэ комитетым ипащэ, хэбзээгэуциунымкэ, законностымкэ ыкыи чыпілэ зыгъэорышиэжыпэхэмкэ Комитетым ипащэ игуадзэ хадзгъэх. Парламентым и Тхъаматэ игуадзэ икъерикэхэдэх хадзгъэх. Парламентым и Тхъаматэ игуадзэ икъерикэхэдэх хадзгъэхын ушхъягъо фэхъугъэр а іэнатлэм нахынпэкэ һутыгъе Шээ Аскэр Тэхъутэмийкэе район администрацием ипащэу зерагъэнэфагъэр ары. Аш ычыпілэ ихъанэу Урысые

политическэ партиеу «Единэ России» ифракциеу Парламентым хэтхэм Цэй Эдуард икандидатурэ къыгъэлэгъуагь. Законым диштэу шъэф шыкъэм тэтэу амакъэхэр аш фатыгъэх, депутат нэбгырэ 36-у зэхэсгъом хэлэжъагъэхэм мы кандидатурэм дырагъештагь. Джашфэдэу Шээ Аскэр мэкъумэш политикэмкэ, мыльку ыкыи чыгу зэфыщтыкэхэмкэ комитетым ипащагь. А шъэрии Цэй Эдуард дигъецкэлжынрэ иргоу алтыгатагь.

Аш ыпеккэ ар законностымкэ

ыкыи чыпілэ зыгъэорышиэжыпэхэмкэ комитетым ипащэ игуадзэштагь. Аш ычыпілэ мы шъэрийлхэр ыгъэцкэнхэу зэлхүгъэ шыкъэм тэтэу амакъэхэр фатыгъэх Мыгу Адам. Ар «Единэ России» ифракцииэт, Адыгэкъалэ идепутат.

АР-м и Лышхъэ къэшакло фэхъугъэр АР-м и Конституцион гъэтэрэзэжынхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъэ законы мы зэхэсигъом щаштагь. Федеральнэ хэбзэгъэуцгъэу «Об общих принципах организации публичной власти в субъектах

РФ» зыфиорэм АР-м и Закон Шъхъэ диштэнным пае гъэтэрэзыжын 45-рэ фашынэу хуугъэ. Джашфэдэу АР-м хэдзынхэмкэ и Гупча комиссие ыма-къэ тыынэу фитынгъэ зилэхэтиштэхэм депутатхэр атегущыялагъэх. Зэклэми зэдаштэу Галина Анненковар, Афэунэ Рэмэзан, Елена Корниенкар, Елена Майор, Шыбзыху Аминэт ыкыи Сихъу Азэмэт хагъэхъагъэх.

Гражданскэ обществэмкэ ыкыи цыфхэм яфтынгъэхэр къеухъумэгъэнхэмкэ Советэу АР-м дэжэ щызэхашаагъэм, бзэджэшагъэ зезыхъагъэу шъэдэктэйжэ зыхыхэрэм афэгъэгъуэнхэмкэ Комиссием ахэтэу, АР-м и общественне лыппэлэхэм Комиссие ипащэу Виктор Митрий АР-м ихыкумышхэм яквалификационнэ коллегиэхэгъэхэзэнными тегущыяхи, дырагъештагь.

АР-м социальнэ-экономическэ хэхъоныгъэхэр егъашыгъэнхэмкэ Стратегием къыдэлъятэгъэ һофтхъабзэхэр 2021-рэ ильэсүм зерагъецкэягъэм, къэралыгъо программэхэм япхырышын зэрэлтыкъуатэрэм,

Республикэм къэралыгъо лъялсэ илэ зэрэхъугъэр ыкыи аш хэхъоныгъэу ышыгъэхэр ахэм къыратотыкы.

АР-м и Лышхъэ ипресс-къулыкы

ХҮҮТ НЭФСЭТ.

Адыгеим и Лышъхъэ афэгушуагъ

Мы юфтихъабзэм хэлэжьагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматеу Владимир Нарожнэр, федеральне инспектор шхъаэу Сергей Дрокинир, АР-м юфшэннымкэ ыкы социальне хэхъонигъэмкэ и Министерства илашхэр, федеральне ыкы республика ведомствхэм, обществоенне организациехэм ялтыклохэр, социальне кулыкъум иветранхэр ыкы ащ юфшызышхэрэр.

Адыгеим и Лышъхъэ гуфебэ-ньягъэ хэльэу афэгушуагъ социальне учреждениехэм, зыныбж хэкъотагъэхэр зыщаигъхэрэ унэхэм, социальне ыпшыгъу язытыре гупчхэм, цыфхэр социальне ухумэгъэнхэмкэ отделхэм ашылажьхэрэр.

«Шо ахэм шүүзерафэгумэ-кырэм, шунааэ зэраратырэм ельтыгъэшт ёхжами яыхъэ нахь зытельхыжнынмкэ, неу-щырэ мафэм агукаа нахь фэчфынхэмкэ куачау кызы-хагъотыжын альякъищтыр. Шо шүүшъхъэкэ шүхэлажьзээ, цыфхэр социальне ухумэгъэнхэм илоф республикэм зэрэхшээхшагъэр нахьши мэхъу, юфшэннымкэ джырэ уахтэм диштэрэ амалыкъищэр агъафедэх, цыфхэм яфаю-фафшхэм ягъацэкэн нахьшилоу зэштуахы хугъе», — **кыуагъ Къумпъыл Мурат**.

Республикэм и Лышъхъэ кызэрэхигъэшыгъэмкэ, къэралыгъо программхэм, лъэпкь проектхэм ыкы Владимир Путинир къещакло зыфхъугъе юфтихъебзэ зэфешхъафхэм атегъэпсыхъагъеу социальне лъэнъкъом зэхъокыныгъэхэр фэхъух.

Кызэрэхагъэшыгъэмкэ, ильэсэу икыгъэм **Адыгеим сабый 4553-рэ кыщыхъуѓ**, ыпэрэ ильэсэм ельтыгъэмэ, сабый 135-кэ нахьыб. Къел-цыкъубэ зэрьс угнагъохэм яччагыи хэхъуагъ. Республи-кэм кызэрщальтаагъэмкэ, ахэр унэгъо мини 7,7-м ехъу. Ильэси 3-м кыщегъэжъагъеу 7-м нэс зыныбж къелцыкъухэм

Адыгеим и Лышъхъэ Къумпъыл Мурат хэлажьзээ социальне юфы-шхэм я Мафэ фэгъэхыгъэ мэфэкл зэлуклэр республикэм и Къэралыгъо филармоние щыкъуагъ.

апае, Урысъем и Президент ильэси 2-кэ узэкілэбэжымэ къещакло зэрэххъугъагъэм тетэу, унэгъо мини 17-мэ мазэ къес ахъца ыпшыгъу къаратыгъ. Зэхэубытагъеу ащ пэлхъагъэр сомэ миллиард 1,3-м ехъу.

Лъэпкь проектэу «Демографилем» тэгъэпсыхъагъеу ильэсэу икыгъэм сабийхэр зиэ унагъохэм сомэ миллион 667-рэ къафатуулжыгъ. Унэгъо мин фэдизмэ зэтигъо сома мин 50 къаратыгъ, ар республикэ бюджетын къыхагъэгыгъ, я 3-рэ къелэцыкъум ыкы къыкъэлты-клохэрэм ательтагъеу.

Республикэм и Лышъхъэ кызэрэхигъэшыгъэмкэ, унагъохэм ыпшыгъу ятыгъэннымкэ юфтихъебзэ тедзэу плъитэн плъекъищт социальне зэзэгынгъэр. Ащ тэгъэпсыхъагъеу юфшэн лъыхъулерэм, ежь илоф зэхээшигъэ зышлонгъохэм ыкы нэмыкъхэм адеаэштыгъ. Ильэсэу икыгъэм ащ фэдэ ыпшыгъу унэгъо 714-мэ аратыгъ, зэхэубытагъеу сомэ миллион 87-рэ фэдиз ар мэхъу.

«Урысые Федерации и Президентэу Владимир Путиним пшээриль къафишыгъ социальне зэзэгынгъэр нахь игъэ-

къотыгъеу гъэфедэгъэннымкэ амалэу Ѣыжхэр нахь икъоу ал къырагъэхъанхэу. Мы ильэсэм гъэтхапэм и 1-м кыщегъэжъагъеу юфшэн зимиау къэнагъэхэм ащ фэдэ амалыр къызыфагъэфедэн альякъищт. Ильэсэу итим сомэ миллион 90-рэ фэдиз ащ пэлхъагъэхъашт. Социальне зэзэгынгъэкэ заджэхэрэм фэдэу 750-м кыщимы-кло афэшын мурад тил!», — **кыуагъ Къумпъыл Мурат**.

Республикэм социальне лъэ-ныкъомкэ илофхэм язытэг зэхэубытагъеу итугъу къэпшын хумэ, Адыгеим и Лышъхъэ

Мэфэклым фэгъэхъыгъэ зэнэкъокъухэр

Урысъем и Мафэ спорт зэнэкъокъу гъэшэгъонхэр Адыгэ Республикэм Ѣыкъоштых.

Мыекъуапэ ипчэгоу «Зэкъошыгъэм» кушхъэфэчэ спортымкэ зэлуклэгъухэр Ѣырагъэжъэштыгъ.

— Километри 2 хүүрэ гъогу хурдjanэм ялээ-лэсэнгъэ кыщагъэльхээзэ, километрэ 21-рэ къакун фае, — кыти-луагъ АР-м кушхъэфэчэ спортымкэ иеджапэ ипа-щэу Анатолий Лелюк.

Къелэцыкъухэр, зыныбж хэкъотагъэхэр, зиэ шо-ильоныгъэ зиэхэр зэнэкъокъум хэлэжъэнхэ альякъищт. Ащ фэшл лъэтуухъилт къатын фае.

Адыгэ Республикэм баскетболымкэ и Кубок къыдхыгъэнным ехъилэгъэ зэлуклэгъухэрэ пчэгум Ѣыкъоштых, командэ пэлччийшилэгъ.

Теннисышхомкэ зэнэ-

къокъухэр Адыгэ Республикэм истадион Ѣызэхашэштыгъ. Зэлуклэгъухэр мэ-къугъум и 12-м пчэдэгжийм съихьатыр 10-м разгэжъэштыгъ.

Физкультурэр, спортыр зыгу риҳыхэрэр зэнэкъо-къужэм ялтынхэу, яхъа-зырыныгъэ кыщагъэльхээнэу зэхэшаклохэм рапъблагъэх.

САХЫИДЭКЬО Нурбай.

кызэрэхигъэшыгъэмкэ, сомэ миллиарди 5 фэдиз мы ильэсэм ащ пэлхъагъэхъанеу агъэнэфагъ.

Анахъэу тинааэ зытэтын фэе юфыгъохэм ашыцых къелэцы-къухэм языгъэпсэфынрэ япсау-нагъэ игъэптигъэнэ ялхыгъэ юфхэм язэхэшэн. Мы ильэсэм сомэ миллиард 80 фэдиз а гу-хэлхэм апэлхъагъэхъашт.

Къумпъыл Мурат кызэрэхущы-лэм анахъэу тинааэ зытэргъэ-тигъэ юфыгъохэм ашыцых мы-коммерческэ организациехэм ахъца ыпшыгъу ятыгъэнэр, а ыпшыгъур сомэ миллиард 24-рэ хууштагъэмэ, джы миллиард 30-м нэсэйг.

«Тапэкхи социальне пшъэ-рьльэу тиэхэр зэлкэ гъэцэктээгъэ зэрэххъулерэр пхъашеу ты-упльэкшт, федеральне лъэн-ыкъом къикъу кыраххыжье-рэ юфыгъохэм адедгэштэшт. Республике Ѣылэсэу нэбигы-рэ, угнагъо пэлчч къэралыгъом тинааэ кызэрэхтигъэтигъэрэ зышигъэнным пае тфэлэкъищтыр зэлкэ тиэхэр», — **кыуагъ Къумпъыл Мурат**.

Республикэм социальне юфшыгъэм афэгъэхыгъэу гу-щыгъэ фабхэр къауагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматеу Владимир Нарожнэр АР-м юфшэннымрэ социальне хэхъонигъэмрэкэ иминистрэу Мишээ Джанбэчэрэ.

Джащ фэдэу социальне юфшыгъэм анахъэхъэгъэшыгъэр зышыгъэхэм цэ лъапэхъу афагъэшошагъэхэр Ѣаратыгъэхъашт: «АР-м цыфхэр социальне ухумэгъэнхэмкэ иза-служенне юфыш» зыфилорэр, АР-м и Лышъхъэ и Шытху тхыль, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Шытху тхыль-ре и Рэзэнгыгъэ тхыль, джащ фэдэу УФ-м юфшэннымрэ социальне хэхъонигъэмрэкэ и Министрстве и Шытху тхыль.

Зэлуклэм икэхъум искуствэм юфышгъэхэм концерт Ѣаратыгъ.

АР-м и Лышъхъэ ипресс-кулыкъу

Сурэтыр А. Гусевым тирихыгъ.

Ныбджэгъу лъапэхъэр!

Мэкъуогъум и 6-м кыщегъэжъагъеу и 16-м нэс фэгъэ-къотэнгъэ зиэ къэтхэгъу уахтэр Урысъем и Почтэ зэхеңџ.

Мы уахтэм тигъэзетэу «Адыгэ макъэр» сомэ 858-рэ чанычи 6-кэ зиэ къишутхыкын шыулагъэшт. Ащ индексы: П 4326-рэ.

Гъэзетэу къишутхыкын шыулагъэшт 2022-рэ ильэсэм иятлонэрэ мэзихым къишутхыкын шыулагъэшт.

**Ныбджэгъухэр,
шъуклатх
лъэпкь гъэзетым!**

Петр I-р къызыхъугъэр ильэс 350-рэ мэхъу

Апэрэ Император

Петр I-р мэкьюогъум и 9-м (жьоныгъуаклэм и 30-м), 1672-рэ ильэсым къэхъугъ. Ар пачыхъэу Алексей Романовынрэ ашт иятлонэрэ шыхъэгъусэу Наталья Нарышкинамрэ якэлэ нахъыклавь.

Сабыйзэ унэгъо клоцым щырга-рэджа-гъ, пасэу нэмьыцыбэр, голландыбэр, инджылызыбэр зеригъеша-гъэх. Пачыхъхэ щагум дэт унэлтэлэласэхэм акырыгълызээ, пхэшэнным, гүукэным, іашшыным, нэмькхэмими зафигъесэгъягъ.

Пачыхъхэ ыклы император хувьшт клаэр непкъ-пепкъ дахэй, псыгъо къыхъеу (метри 2-рэ сантиметри 4-рэ инэгъагъ), ау одыбзэр, шхъац шхомчышо лужу тельеу щытыгъ, ынэ шуцэхэр юшшу къынплыщтыгъэх. Псауныгъэ пытэ илгэ, жышко кхэтигъ, зекэ зеригъаша-лэмэ шоингъуагъ, сэннаущыгъе хэлгъигъ, ышшхъе ыклы ыгу зекэ пытэ ариуытштыгъ. Щэлагъе хэлгъигъ, зыфырикъужыщтыгъ, юфшэлкюшхуагъ, дыгъегэх-шхъахынагъэр ыгукэ ыштешт-гъэп (джары пышлхэм ашыкхэр къамышши ўыкыишыщтыгъхэр). Шыпкъэгъе ин хэлхъеу, фэльээкъирэмкэ ўышхъамы-съжъу игъаше къыхыгъ. Ау жаалымыгъ-дысыгъе шэнхыкъыте-коуи, цыф өгъэзигъэхъамыгъе-аххэхэм атхухшхъеу щытыгъ. Тэ гээзтеджхэм анахъяа анае ўытвяргадээ тшо-игъор ипачыхъе іенатэ зэрэ-зерихъэгъе шыклер, къэралыгъ-хэр, щылэнгъе-лъэнкъуба-мкэ ар къызэри-гъэп ари.

Петр I-р (1682-рэ ильэсым къынгъэжъагъеу) зэрэ Урысы-еу иаужыре Пачыхъагъ ыклы (1721-м къынкъуба-гъеу) зэрэ Урысы-еу иапэрэ Императорыгъ.

Пачыхъе плаку Романовхэм ашыкъыгъ. Ятэ зэлэм, ильэс 3,5-рэ ынныбжыгъ. Пачыхъзу загъенафэм ильэс 10 ынныбжыгъ (ышшэу Иван пачыхъэгъур «дийгъыгъ», сидми къэлогъе-

Пачыхъэу Петр I-м гукючэ пытэ, имурад ехынгъя-хэмкэ теубытэгъе ин ыклы юфшэлкэ амалышхохэр іэклиэльгъэх. Пшыры зыышыр ышэ-штыгъэп, щэфэз ишэнэгъэхэм ыклы ахэр щылэнгъем ильэн-куябэлкэ гъэфедэгъэнхэм ахижъахъоз къырыгъуагъ. Анахъэу ынаа ўытвяргээр дээ ыклы хылофир ари. 1689 — 1693-рэ ильэсэм цыф іэлэласэхэу голланда-у Тиммерман ыклы урыс іэлэласэу Карцевым акырыгъильиз, ахэр къуде-лэхээз, Петр I-м къухъешши ўытвяргэсагъ. Аримыкоу, Англием къухъешши ил-хэм теоретическэ курсхэр къициухъгъех — къухъе архитекту-рэр ыклы а зекэ тхапэм зэхэу-гыфыгъуэу зэрэзьбгъэт-хышытэр зеригъашагъ. Петр I-м иунашыкъе іэклибям къын-шэф-хээз тхылхэр, приборхэр, юшэр

къашхэу ыклы ахэмкэ іэклибям щылэнэлэхэр, шэлэнгъэлэхэхэр Урысы-еу къырагъэблагъэхэху гъэх. 1717-рэ ильэсым ежье Петр I-м шэнэгъэхэмкэ Парижскэ Академиен ицыф гъэшүа-гъуэ хэлжэхъагъ.

Петр I-м ипачыхъагъу лъэхан реформашхохэр ышыгъэх, Урысы-еу Къокыплем ихэгээтуу-пэрхэм аух къимынэнхэмкэ юфшо зэшүихъигъ.

Хэгъэгум иофшэн къуачхэр къээтигъээнхэм, предпринятихэр гээлэгээнхэм, хэгъэтуу клоц ыклы іэклиб сатыум ахгэхъо-гъэнхэм игъогухэр пхырышигъэнхэм лъэшэу пылтыгъ. Байхэмэ-пшылхэмрэ язэфыщытхэр къициухъгъех — къухъе архитекту-рэр ыклы а зекэ тхапэм зэхэу-гыфыгъуэу зэрэзьбгъэт-хышытэр зеригъашагъ. Петр I-м иунашыкъе іэклибям къын-шэф-хээз тхылхэр, приборхэр, юшэр

къэралыгъом икъэлэ шхъа-хуягъэ. 1721-рэ ильэсым Урысы-еу импери-е агъэнэфагъ.

Петр I-р ифешношэ шыпкъэу ишлэнгъе-тэсэнгъэки, ио-фшэлкэ мышьыжкылы, игупшысэ куу лэжык-эки, дээ куачхэр зазэхэшэн іэлэлэсагъэки, урыс ыклы дунээ тарихым я XVIII-рэ лшэлгэхъумкэ иполководцэхэм ыклы ифловодцэхэм ясатыре хэшькыгъэ хэтыгъ. Зекэ ишьы-э-нэгъэ ээрэштэу ашт Урысы-еу идээ куачхэр иштэлэгээн ыклы ашт имхъанэн зэрэднаау къыншы-тэгээнхэм афигъешшошагъ. Ильэ-сэбэрэ клюгээ заохэм, темырм-кэ ыклы къыблэмкэ хы гъогу хэхыгъэнхэмкэ, Урысы-еу ахэлэжъагъ. Ильэс 21-рэ клюгээ Темыр заом Петр I-р япащэу теклоны-гэхшор къыншыдахыгъ, Балтий-скэ хым техан ыклы іэклиб къэралхэм зарилхын амал ыг-то-тыгъ. Дээ Устав зэфешхэфхэр Петр I-р ахэлажъээ аштагъэх. Армиер ыклы флоты юшкэл-къялхэр къыхахгыгъэх ыклы къыдагъэхыгъэ хуягъэх, артил-лерие іашакхэр къаупушы-сагъэх — ахэм зэклэхэм хы флотын ылтансэгъагъ.

Петр I-м лыгъе зезыхъэрэ дээкулыкшэхэм апае 1698-рэ ильэсым Шынхъеу Андрей Первозваннэм иорден ыг-зэнэф-тэгъагъ. Дээлхэр ыклы офицерхэр юфим егүхүхэрэд медальхэр ыклы щытхуу-хэр аратынхъеу ышыгъагъ. Ау Петр I-м дээм дисциплинэ пытэ хэлхынхэм къынкырыкызы, мыххун къын-шыхефэрхэр халалчэх гъэпшын-тэгъынр унашьоу ыштэгъагъ.

Реформэ инхэр Petr I-м куль-турэм, гъэсэнгъэм ыклы шэ-лэнгъэхэм альэнкъюкэ ышыгъэх: апэрэ урыс театреу зэклэ зыдэконхэх алъэклишти, апэрэ музей — Кунсткамерэр (1719), тхыльеджаплэр хэтэу къынэ-уахыгъ. 1700-рэ ильэсым къын-шытхула-хэр мэфэпчыкъэх — Ильэсикъэл щилэх мазэм и 1-м хагъяунэнфыкъе ышыгъэнхэм, мыххэм анэмхкхэри.

Петр I-м игоу зэрильэгъ-тэ-мкэ экспедицие зэфэшхэхэр — Гурит Азиет, Къокыплем Чыжьэм, Сыбыр ашызэхашаагъэх, ашкэ хэгъэгум игеографие ыклы и картографие куу, зэпсү имы-тэу зэрагъешэнхэр рагъэж-гъагъ.

Петр I-м тло къыншагъ: иапэрэ шхъа-хэр шысагъэхэр Евдокия Федоровна Лопухинар, ятлонэрэр — Марта Скавронская (ышкыкъе — императрице Апэрэ Екатерине). Апэрэ шхъа-хэр зы клаэр — Алексей фырилагъ, ятлонэрэр — пхуутыл Анина ыклы Елизавета. Мыххэм анэмхкъеу Петр I-м исабий нэбгыри 8 цыкхүээз лагъэх.

Къэралыгъом иа I-рэ Импер-тор, хыльэу зысымэдже-гэе уж, 1725-рэ ильэсым лагъэ, Санкт-Петербург, Петропавловскэ пытаплэм и Петропавловскэ собор щагъэтигъигъ. Петр I-м Урысы-еу итарихъ лъэуж хэхыгъе щырил, ыцэ шэжжым щагъэльтаплэ.

Тхыгъэр зыгъэхъязырыгъэр
МАМЫРЫКЪО Нуриет.

ҮПКЭ ХЭМЫЛЬЭУ ТАКСИР АГЬЭФЕДЭШТ

Зэхэшкэо комитетэу «Ти Теконыгъ» зыфиорэм кырихыжьэгъэ юфыгъом кыхиубытэу Урысыем цифрэмкэ и Министерствэ, къералыгъом ишьольыр хэбзэ куулыкъухэр, цыфхэр къезыщэкъыхэр таксихэр зэгүсэхэу Хэгъэгу зэошхом иветранхэр үпкэ хэмыльэу зеращэнхэмкэ программэр атлупши.

Аш 2022-рэ ильэсыр екыфэ юф ышэшт. Таксим иамалхэр сыйд фэдэрэ пшьёрыль яэу дэктинхэ фаехэми агъэфедэшьущт. Ветераным игусэнхэ альэкыщт льыплэхэр илахылхэри. Сомэ мини 3-м нэс ветеран пэпчкэе къатлупшищт мылькур тельйтэйэшт.

Мы фэо-фашиэр къызфэ зыгъэфедэшьущтхэр:

- Хэгъэгу зэошхом хэлэжьхээр;
- Хэгъэгу зэошхом сэкъатныгъе хэзихыгъехэр;
- Хэгъэгу зэошхом дащынхэ аужырэу къызэджахъехэр;
- Хэгъэгу зэошхом ильэхан ошьогум къикырэ ёшгэшт.

нагъом пэуцужыщтыгъехэр.

Ищыкэгъе уахътэм төфэу ветераныр е илахылхэр, е аш ишьонийоныгъехэр къэзыгъельягъохэр таксим къеджэнхэ альэкыщт аш къепхыгъе социальнэ юфышэм фытеохэмэ. Аш иномер ветераным ымышэрэми, фэо-фашиэр къызфигъэфедэшьущт — мэкъуогъум и 10-м нэс социальнэ юфышэр ветераным фытеошт ыкыгъэдэхэр таксир къыфыуи-гъехашт. Цифрэмкэ Министерствэм социальнэ юфышэм къыритищт амал хэушхъафыкыгъе унэе кабинетым ихьаныш, льэу тхиль зэхигъэу-ционэу. Аш итхэгъэшт таксим

тогууанэу къыкун фаер. Нэужым ветераным е аш ишьонийоныгъехэр къэзыгъельягъохэр ителефон къэбарыр къагъэхыщт машинэр къызышыуухашт уахътэмрэ иномеррэ итхэу.

Адыгеймкэ:

АР-м социальнэ хэхъоныгъэмкэ и Министерствэ къызэрэштытуагъэмкэ, Мыеекуапэ шыпсэухэрэр ары мы фэо-фашиэр зыгъэфедэшьущтхэр. Джырэ уахътэм ехъулэу ветеранхэу ыкыгъахэм афагъадэхэу республикэм икъэлэ шъхьаэ шыпсэухэрэм япчагъе нэбгырэ 50 мэхъу. Ахэм ятелефон номрхэр атхыгъэхэу ялх, социальнэ юфышэмхэр яунэхэм

Яндекс.ру

53

якуулэхи, шапхъэхэм ащаагъэ гъозагъэх. Мэкъуогъум и 17-м къышыулагъеу үпкэ хэмыльэу таксикэ зеклонхэм иамал ветеранхэм ялшт.

МЭШЛЭКЬО Сайд.

Адыгейм къыщыкырэ чыигыр хагъэлажьэ

Кошхэблэ районым ит посэуплэу Натырбые къыщыкырэ чыигаэр ильэс къэс зэхашэрэ Урысые зэнэкъокью «Ильэсэм ичыиг» зыфиорэм хагъэлажьэ.

Зэхүхыгъе мэкъэтинир жъоныгъуакэм иапэрэ мафэ къышыулагъеу мы ильэсэм ишьшхьэу мазэ иапэрэ мафэ нэс клошт.

Зэктэмки къералыгъом ичыплэ зэфэшхъафхэм къащыкырэ чыиг 60 зэнэкъокум хагъэлажьэрэ. Ахэр Урысые ичыиг анахыжхэм ахэхъэх, «Псэ зыптыт чыопсым исаугьэт» зыфиорэм статус я.

Адыгейм ичыиг мэкъэтинир номерэу 10 щырил, цэу фашыгъэр — «Натырбые башгъэу ёшыпсэурэр». Чыгыр урамэу Краснэм тет унэе щагум къыщэки, Натырбые джыри Ѣылагъэл а чыплэм ар зыщагъэтысэхьэм. Таурыхым зэрэхэтэймкэ, тапэкэ Натырбыицшым а чыгухэр иягъях. Кавказ заом ильэхан дзэктолхэр, офицерхэр чыигааем ычэгъ къыщыуцщыгъяа, зыщагъэпсэфыщтыгъ. 1880-рэ ильэсэм къудажэм Кавказ заом хэлэжьэгъэ, отставкэм щыэ дзэктолхэмрэ офицерхэмрэ къыдагъэтысэхьэу аублагъ. Хабзэм ахэм чыгухэр аритштыгъ. А чыгухэр къалэу Кропоткин пэмчыжьэу ѿыльхэмкэ пшым рахъожыгъяа. Нэужым къудажэу Натырбые селоу Натырбовокэ еджагъэх. Псэуплэр загъэпсигъэм ильэси 141-рэ тешлэг.

Натырбые Ѣыщ Наталья Касицинау зэнэкъокум тхильхэр зыгъэхыгъэм къызэриорэмкэ, чыигааем ильэс 200 фэдиз ыныбж, ильэгагъэ метрэ 25-м ехъу. Чыгыгыкым ишьомбгыуагъе метрэ 1,38-рэ.

Тыгыасэ ехъулэу чыигааем мэкъэ 24-рэ ригъэку-гъэр. Натырбые чыгыгыжым тымакъэ фэтэжьугъэт! Ар зыщипшэшьущтүр программэу «Чыгыхэр — псэ зыптыт чыопсым исаугьэтых» зыфиорэм сайт: www.rosdrev.ru. Шышхьэу мазэм иапэрэ мафэ нэс джыри уахътэ Ѣы, ар зыгъэшьумыгъек!

Дунэе литературнэ зэнэкъокъур аублагъ

Кіләцыкыу литературнэ произведенияхэмкэ Дунэе зэнэкъокью Жэнэ Кырымызэ ыццэлэхэ зэхашэрэм иоффшэн ригъэжьагъ.

Аш изэхэшаклу Адыгэ къералыгъо университетыр. Юфхъабзэр АР-м къэралыгъо гъэпсыкэ илэ зыхыгъэр ильэс 100 зэрэхүүрэм ыкыгъ 2022-рэ льепкье искустввэрэ културнэ кіләнүмрэ я Ильэсэу зэргээнэфагъэм афэгъэхыгъ.

Зэнэкъокью хэлэжьэнхэу шоигъоныгъэ зилэхэм мэкъуогъум и 1-м Ѣегъэхъяа яштэх. Юфхъабзэм

мурадэу илэр автор анах дэгүхэу кіләцыкыу литературэм ижанрэ зэфэшхъафхэмкэ тхэхэрэр къыхэгъэцьгъэнхэр, ятворчествэ зэлъягъэшгэйнэри, кіләцыкыуахэмкэ льепкье культурэм ылтапсэхэм — шэнхабзэхэм, шыкыгъэпсисыкылэхэм къяцслэгъэнхэр ары.

Зэнэкъокью Адыгэ литературабзэклэ ыкыгъ урысыбзэклэ тхэхэрэр, зэдзэктолхэр, кіләцыкыу производенихэмкэ иллюстраторхэр хэлэжьэнхэ альэкыщт.

Ар ильэс къэс зэхашээ ашышт. 2022-рэ ильэсэм «Цыклюжьыгъ» зыфиорэм илэр илэу клошт, ар анахэу зыфэгъэхыгъ

гъэштыр сабыйхэу ильэс 3 — 5 зынбжхэр ары.

Шыгу къэтэгъэцьжы: зэнэкъокъур мыш фэдэ лъэнэкыуицшэу зэхэтишт — прозэр ыкыгъ поэзиер адыгабзэклэ, урысыбзэклэ, адигэ ыкыгъ урыс литературабзэхэмкэ зэдзэкыгъэ произведенияхэмкэ ахэмкэ сурэтшыгъэхэр.

Теклоныгъэ аш къыщыдээхыгъэрэхэм ахьщэ шүхъафтынхэр аратыштых, «Проза и поэзия» зыфиорэмкэ адигабзэклэ ыкыгъ урысыбзэклэ атхыгъэрэ тхиль шхъаф зырызхэу къидэкыщтых. Джаш фэдэу адигабзэклэ анимационнэ фильм тирхэшт ыкыгъ аудиопшишэр тыратхэшт, кіләцыкыуахэм апае зэдзэкыгъэ произ-

веденихэм бзитумкэ къыхаутыщтых.

Зэнэкъокью хэлэжьэн гүхэл зилэхэм ятхылхэр шышхьэу и 31-м нэс аштэштых. Дунэе зэнэкъокью теклоныгъэ къыщыдээхыгъэрэхэм ацэхэр жюриш шэктогъум и 15-м, 2022-рэ ильэсэм къылощтых ыкыгъ ахэр зэнэкъокью исайт хэушхъафыкыгъэ къихащтых.

Жюриш хэтых зэлъашэрэ тхаклохэр, сурэтшылхэр, искуствоведхэр, шэныгъэлэжхэр ыкыгъ тхилькыуидэгъэлаклохэр. Зэнэкъокьюмкэ мэкъэгъэу-къэбарыр официальнэ сайт: <http://konkursjane.adyut.net.ru> ит.

(Тикорр.)

Республикэ зэнэкъокъу

«Сыбзэ — сидунай»

Мэкъуогъум и 2-м Адыгэ республикэ кэлэцыкъу тхыльеджаплэм зэнэкъокъоу «Сыбзэ — сидунай» зыфиорэм усэ ыкъи прозэ къеджэнымкэ щатекъуагъэхэр щихагъэунэфыкыгъэх.

Цыфльэпкъыбэр дахэу зыщизэдэпсээр Урысыем ныдэльфыбзэ пэпчь мэхъянэ щифашы. Сыда пломэ цыфры цыфым фэзыщэрэр, езыгъэшурэр, хэти игугъэ-гупшигъэхэр къыриотыкъынхэмкэ анахь амалышоу илэр иныдэльфыбз. Мыш дэжьым къихгъэшыгъэн фаер бэрэ лые в 1ае зэрэшмыэр ары. Цыф лъяпкъ пэпчкъ иныдэльфыбзэ — ибаинигъэ шъхъал. Ар клагъетхъэу АР-м мэхъянэ зиэ юфыгуабэ щивэхашэ, ашкъе культурэмкэ Министрствэм бэ ывшъэ ифэрэр.

Республикэ зэнэкъокъу лупкэ къеджэнымкэ къещакло

фэхъугъэр Фондэу «Гухэль» ары. Мэфэкъыр дахэу, къяракъу республике кэлэцыкъу тхыльеджаплэм щыкъуагъ. Еджекло ныбжыкъиэхэм къыхахгъэ тхыгъэхэр агу нэсэу, агу рихъэу зэрэштхэр къагъэлэгъуагъ, артистизмагъи, гузэхшэш гэшгъони зэрахэлтыр къенэфагъ.

Жюриим хэтигъэх АР-м культурэмкэ иминистрэ игуадзэу Кушъу Светэ, УФ-м изаслужен-нэ артисткэ, Лъяпкъ театрэу И. Цээм ыцэ зыхъырэм иартисткэ Уджхыхуу Марыят, Адыгэ республике кэлэцыкъу тхыльеджаплэм ишаа игуадзэу Даур Сайдэ, АР-м изаслужен-нэ журналистэу Тэшъу Светланэ,

ГТРК «Адыгеям» ижурналистэу Беданэкъо Замире.

Зэнэкъолкум зэкъэмкэ нэбгыри 134-рэ хэлэжьагъ: анахь цыкъухэр — 50, нахь инхэр — 84-рэ.

Ильэси 9 — 12 зыныбжъхэмкэ пэрытныгъэр къыдахыгъ:

А I-рэ чынпээр — Жакъэмымъо Самия;

Я II-р — Кыкъи Асфар;

Я III-р — Джумаева Бэла.

Телеграм-каналэу «Гухэль» икэтихаклохэм къыхагъэшгъэх нэбгыритыу: анахь цыкъухэмкэ — Зекъогъу Тамир, нахь инхэмкэ — Іашхъэмэфэ Амир.

Лъяпкъ лъяхъужъю Тыгъужъы-

ко Къызбэч фаусыгъэ лирическэ орэдым къеджагъ къуаджэу Джэджэхъаблэ щыщэу Дэрбэ Имран, аш хэушхъафыкыгъэ шүхъафтынэр ратыгъ.

Мэфэкъ юфхъабзэр кэлэджеаклохэм ядагабзэ ыкъи урысыбзэр нахь яласэ ыкъи апэблагъэ хъуным, ежхэми литературэ произведенияхэмкэ ясэнаущыгъэ дэгъоу къыралотыкынам афытегэпсихъэгъагъ.

ДЭЭУКЬОЖЬ Нуриет.

Нахь пыутэу гъэзетхэмрэ журналхэмрэ шъуакълатх

Мэкъуогъум и 6-м кыщегъэжъагъэу мэкъуогъум и 16-м нэс «Урысыем и Почтэ» икъутамэхэми, сайтми процент 30-кэ нахь пыутэу гъэзетхэмрэ журналхэмрэ шъуащицэхэн шъульэкыгъэшт. Компаниими, тедзэгъухэр кыдэзыгъэхъэрэми гъэзет, журнал 2100-м ехъумэ ауасэ нахь кырагъэыхыгъэшт.

Аш паэ почтэм шъуклон, сайтыр, «Урысыем и Почтэ» иприложение кыз-фэхъугъэфедэн шъульэкыгъэшт. Джаш фэдэу письмэзехъэхэми шъузыфэе тедзэгъум шъуклагъэтхэшьшт. 2022-рэ ильэсийн иятынэрэ кэлээнэкъо паэ Адыгейим ис нэбгыре 9716-рэ, юридическэ лицэ 587-рэ тедзэгъум зэфэшхъафхэм аклэхагъэх.

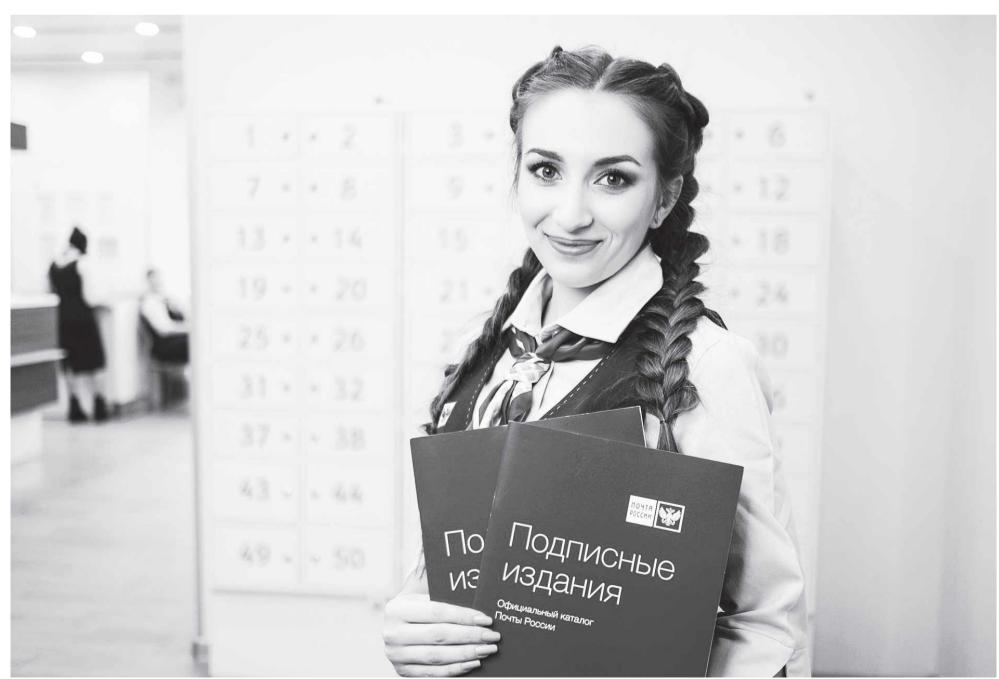
Шъо шъушхъэ нэмыйкъе, Урысыем ичынпээ зэфэшхъафхэм ашыпсэурэ шъуигупсэхэмрэ шуулахылхэмрэ апайгъэзетхэмрэ журналхэмрэ къишутхы-къышьштых. Джаш фэдэу «Урысыем и Почтэ» къещакло зыфхъуагъэ шъуша-лофтхъабзэ «Шум ичыгъ» шыфиорэм тетэу кэлэцыкъу ибхэр зычэс унэм, еджэпэ-интернатым, нэж-түхъхэр зычайгырэ унэм э къоджэ тхыльеджаплэм шъуафицэхэн шъульэкыгъэшт. Аш паэ учреждениеу къихшьхуырэм сайтымкэ е почтэмкэ гъэзетыкъем ыуасэ фэшьутын фое. Адыгейим щыпсэухэу, ирганизицацихъуу мыш фэдэ шъуша-лофтхъабзэм

хэлажьхээрэм 2022-рэ ильэсийн иятынэрэ кэлээнэкъо паэ тедзэгъум 769-рэ кыратхыкъыгъах.

«Урысыем и Почтэ» тедзэгъум 6000-м ехъу алэклэгъахъэ. Общественнэ-политическэ гъэзетхэри журналхэри ахэм ахэхъэх. «Урысыем и Почтэ» тихэгъэгү ичынпээ зэфэшхъафхэм ашыпсэухэрэм тедзэгъум зэмийлэүжигъохэр алэклэгъахъэх.

Шъугу къэтэгъэжъы федеральнэ почтэ зэпхынгъэм Адыгэ Республикомкээ и Гъэйорышлаплэ почти 135-рэ кыз-зэрхыгъэр, ахэм ашыщэу 110-рэ къудажжэхэм зэрададтыр. Гъэйорышлаплэм юфышэ 912-рэ лут, ахэм ашыщэу нэбгырэ 322-р письмэзехъэх. Километрэ мини 8 хүрэе автомобиль гъогу 38-кэ журналхэмрэ гъэзетхэмрэ алэклагъахъэх. Аш паэ автомобиль 45-рэ къызфагъэфедэ.

Федеральнэ почтэ зэпхынгъэм Адыгейимкээ и Гъэйорышлаплэ ипресс-къулыкъу

Къэзэкъ культурэм ифестиваль

Адыгейр гупчэ афэхъу

Къэралыгъо гъэпсыкэ илэу Адыгейр зыпсэурэр ильэси 100 зэрэхүрэм фэгъэхьыгэу къэзэкъ культурэм ия XXXI-рэ фестиваль Мыеекъопэ районым ипсэуплэу Тульскэм щыкуагъ.

Фестивалым хэлажъэхэ ашо-игоу Урысыем ишьолтыр 27-мэ льэу тхылхъэр зэхэшаклохэм къафатхыгъэх. Москва, Сахалинскэ, Свердловскэ, Иркутскэ, Тюменьскэ, нэмикэх эхкухэм, Санкт-Петербург, Донецкэ ыкы Луганска Народнэ республикэхэр, Кыблэм, Темир Кавказым, фэшхъафхэм къарыкыгъэхэр фестивалым щизэукала-гъэх.

Тульскэм изыгъэпсэфыгъэ парк щыкъогъэ зэхахъэм Краснодар краим и Губернатор ыцэкэ къышыгушыагъ Пышэ икъэзэкъхэм япащэ игуадзэу Александр Власовыр. Адыгэ Республика и Лышхъэрэ АР-м иминистрэхэм я Кабинет-рэ я Администрации япащэу Владимир Свеженец ти Лышхъэу Күмпүл Мурат ыцэкэ фестивалым хэлажъэхэрэм къафегушуагъ. Адыгэхэм ячыгу щыкъогъэ фестивалым Урысыем ишьолтырхэр зэрэхэлажъэхэрэм, къэзэкъ культурэм ехыилэгъэ юфхъабзэр зэхажээ, лъэпкъхэм языкыныгъэ зэрагъэптиэрэр хигъеунэфыгъыг.

Краснодар краим и Губернатор иполномочнэ лыклоу Хадпэшьо Адам, Адыгэ Республика и культурамкэ иминистрэ игуадзэу, фестивалым изэхэцэкэ куп хэтэу Кушуу Светланэ, Мыеекъопэ районым иадминистрации япащэ игуадзэу Андрей Пономаревыр, фэшхъафхэр къэгушыагъэх.

Ермэл ансамблэу «Еразанк» зыфиорэм, лъэпкъ ансамблэу «Кубаночкам» адыгэ, къэзэкъ, нэмикэх лъэпкъ къашъохэр къашыгъэх. Мыеекъуапэ икъэзэкъхэм япащэу, фестивалым изэхэцэкэ куп итхаматэу Александр Даниловым фестивалыр къызэуихыгъ.

Зэнэкъокъур

Пышэ, Ингушетием культурэм язаслуженэ юфышэу, Адыгэ Республика и искусствохэмкэ изаслуженэ юфышэшхоу Виктория Захарченкэр осэш купым ипэцагъ.

Къэлэцыклю хорхэм язэнкъокъу Мыеекъуапэ иансамблэу «Казачатэм» икупэу «Звонницэм» алэрэ чыпэр къышыдхыгъ. Зыныбжэ икъуягъэхэм язэнкъокъу Н. И. Уваровам ыцэ зыхыре «Звонницэм» икупэу «Долинар» къыха гъэшыгъ.

Къэлэцыклю ансамблэхэр, язакью орэд къэзылохэрэр шхъафэу зэнэкъокъугъэх. Санкт-Петербург, Ставрополь, Тюмень, нэмикхэм яоредылохэм хагъеунэфыкырэ чыплэхэр къыдахыгъэх.

Къэзэкъхэм яшэн-хабзэхэр, бгээфэдэн плээкыщт искусствэр бэмэ къагъэлэгъуагъэх. Адыгэим, Краснодар краим, Донецкэ Народнэ Республика, фэшхъафхэм теклонигъэр къыдахыгъ. Дагыстан, Темир Осети-Алание, Ростов хэкур, нэмикхэри ялэпэлэсэнэгъэхэ къаэшыгъэх.

Фестивалым ишуухафтын шхъаэу «Гран-при» зыфалоу Адыгэ Республика и Лышхъэ ыцэкэ агъэнэфагъэр Мыеекъуапэ иансамблэу «Звонницэм» хэт ордэйли 4-мэ афагъэшшагъ.

Еплъыкъэхэр

Дагыстан щыщхэу Луиза Ризвановам, Юрий Федоровым, Краснодар краим къикыгъэ Александр Касатэм, Ростов, Свердловскэ, нэмикэх эхкухэм янсанблэхэм фестивалыр агу зэрэрихыгъэр къытауагъ. Тикъушхъэхэр, псыхъохэр, Мыеекъуапэ ичыпэ дахэхэр, музейхэр зэрагъэлэгъуагъ.

Мыеекъуапэ изыгъэпсэфыгъэ парк чыхъэм зэхахъэу щыкуагъэм къэзэкъ ансамблэхэр, «Ащэмээзы», «Мыеекъуапэ ин-

щытыкIэхэр тэгъэ-пытэх.

Зэфэхьысыжъхэр

Фестивалым хэлажъэхэрэр пчыхъэзэхахъэм нэуасэ щизэфэхъуагъэх, зэхэтхэу нэпэепль сурэтхэр атырахыгъэх.

Къэралыгъо гъэпсыкэ илэу Адыгейр зыпсэурэр ильэси 100 зэрэхүрэм, Урысыем щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэрэ якултурнэ кэнэр якъеухумэн и Ильэрэ афэхъыгъэ фестивалым ялэласхэм ялошигъэхэр къыщагъэльэгъуагъэх.

Адыгэимэ Краснодар краимэ язэфыщтыкIэхэр гъэптигъэнхэм, Кавказыр шхъафит шыжыгъээним епхыгъэ заор заухыгъэр ильэс 80 зэрэхүрэм афэхъыгъэ юнэ хъураэр Тульскэм щыкуагъ.

Мыеекъуапэ икъэзэкъхэм япащэу Александр Даниловым, ашигуадзэхэр Николай Старковым, Екатерина Загорулько, нэмикхэри зэхахъэм къышыгушыагъэх. Лъэпкъ шэн-хабзэхэм яхынлагъэу кэнэцыклю ыгын-пэхэм лъэпкъ нэрыльгэтуу юнэхэгъэр Адыгэим къызэрэшызэуахыгъэхэм ашогъэшэлгэнонэу хъакэхэр ядэгүгъэх, щысэ атырахын ямурадэу бэмэ къакэупчагъэх.

Къэзэкъ культурэм хэхъоныгъэхэр зэрищыщхэм дэлжъэхээзэ лъэпкъхэм язэпхынагъэхэр гъэптигъэнхэм зэхэшаклохэр тапэки пылыщых. Адыгейр гупчэ афэхъунымкэ яамалхэм ахэхъ.

ЕМТЫЛЛЬ Нурбый.

